

Albert Ferrer Orts*

SOBRE ELS PRIORS DE LA
CARTOIXA D'ARACRISTI (S. XVI i XVII)**

Un dels capítols fonamentals a l'hora d'abordar l'estudi de qualsevol monestir, en el cas d'Aracristi de l'orde cartoixà, és el referit al seguiment de la seua evolució i consolidació progressiva a través dels successius rectorats protagonitzats pels seus priors. Així ho vénen a palesar les diferents aportacions que alguns autors han fet respecte a d'altres cenobis (en l'àmbit valencià les cartoixes de Serra i d'Altura)¹.

Tanmateix, aquest seguiment mai no s'ha fet exhaustivament en la cartoixa del Puig, encara que poden considerar-se com a intents dignes d'esmentar les contribucions d'Ortí i Mayor i, fonamentalment, de Sucías Aparicio, a pesar que el primer no arriba més enllà de l'any 1640² i el segon

* Centre d'Estudis de l'Horta Nord.

** Aquest article ve a completar els següents treballs de l'autor: «Sobre els orígens de la cartoixa d'Ara Christi (El Puig)», *Boletín de la Sociedad Castellonense de Cultura*, tom LXXIII, Castelló-1997, pp. 169-176; El procés constructiu de la cartoixa d'Ara Christi (El Puig) durant el segle XVII», *2ª Jornades d'Història d'Alboraia*, Alboraia-1998, pp. 165-169 i «Un monestir oblidat a l'Horta: la cartoixa d'Aracristi (El Puig)», *La Roda del Temps*, 8, 1998, pp. 13-14.

¹ Vegeu les obres de Tarín i Juaneda, F. *La Cartuja de Porta-Coelli (Valencia) apuntes Históricas*, 1897 (ed. facsímil, València-1986); Fuster Serra, F. *La Cartuja de Porta-Coelli, Historia, vida y arquitectura* València-1993; Ribes Traver, Mª E. *Los Anales de La Cartuja de Porta-Coeli*, Valencia, 1998; Morró Aguilar, J. «Priores de la Real Cartuja de Val-de -Christo desde el año 1385, en que se fundó, hasta 1835, en que se verificó la exclaustación», *El Archivo*, tom VII, 1893 (ed. facsímil, Alacant-1995) o Simón Aznar, V. «Historia de la Cartuja de Portacoeli» Sogorb-1998.

² Ortí i Mayor, J. V. *Fundación de el Real Monasterio de Ara Christi de monjes cartuxos en el Reyno de Valencia*, València-1732 (edició facsímil, València-1976).

ofereix un llistat complet que no es correspon amb la realitat³.

Una visió més amplia i concreta, a la vista d'allò que la documentació ofereix, ens du a estructurar els diferents priorats dels segles XVI i XVII en tres grans períodes, açò és: des de 1585 fins 1600, de 1600 fins el 1651 i de 1651 fins 1700⁴.

Mentre que en el primer fragment(1585-1600), que pot considerar-se com l'etapa fundacional del monestir, la presència de monjos professors de Valldecris és massiva amb 6 priors que governaren el monestir durant 13 anys: fra Joaquim Amigó (1586-1591), fra Pere Samaniego (1591-1592), fra Josep Ferrer (1592-1593), fra Joaquim Amigó (1593-1594), fra Miquel Monllor (1594-1595) i fra Joaquim Amigó (1595-1599), l'altra contribució la féu, en menor mesura, la cartoixa de Portaceli amb priorats: Miquel de Vera(1585-1586) i Miquel Diça (1599-1600). En el segon gran període(1600-1651), que cronològicament correspon al del creixement del cenobi, la presència de monjos professors es va incrementar i, fins i tot, es va invertir la tendència en tant en quant l'arribada de priors de Portaceli fou de 7, que governaren la cartoixa durant 27 anys: fra Pere Mateo (1600-1611), fra Francesc Font (1611-1613), fra Andreu Álvaro (1627-1630 i 1633-1635), fra Francesc Medina (1635-1639), fra Bernat Oliver (1640-1642) i fra Francesc Pallàs (1642-1645), mentre que l'aportació de Valldecris es va reduir a 2, que estigueren tan sols 8 anys: fra Bertomeu Puig (1613-1615) i fra Antoni Martín d'Altarriba (1645-1651); així com la d'altres cenobis de la província cartoixana de Catalunya com Auladei, amb 2 priorats i 12 anys de govern: fra Francesc Almenar (1615-1624) i fra Miquel Vicent Cuevas (1624-1627), mentre que Escaladei i Montalegre aportaren 1 prior cadascuna, amb diversa durada en els seus càrrecs, que van dels 3 anys a l'any, respectivament: fra Enric Tristany (1630-1633) i fra Bernat Esteve (1639-1640). Per últim, la fase compresa entre els anys 1651-1700, equivalent al de la seua definitiva consolidació com a cartoixa, continuà la mateixa tònica, ja que mentre Portaceli contribuí amb 5 priorats d'una durada total de 19 anys: fra Josep Columna (1651-1653 i 1657-1662), fra Gaspar Rojas (1666-

³ Biblioteca Municipal de València (= B.M.V.), Ms., Sucías Aparicio, P. *Los Monasterios del Reino de Valencia*, tom II, part 2^a, sense datar i del mateix autor *Notas útiles para la historia del Reino de Valencia (distrito de Sagunto y Sueca)*, I, sense datar.

⁴ Els priorats dels que tenim notícia durant el s. XVIII són els següents: Fra Gregori Mascarell (1697-1709), fra Josep Mascarella (1709-1712), fra Josep Tomàs (1712-1719), fra Joan Baptista Peris (1719-1724), fra Antelm Masià (1724-1733), fra Miquel Ancio (1733-1735), fra Isidre Esmandia (1735-1738), fra Josep Flor (1738-1744), fra Martí de Reparaz (1744-1751), fra Josep Flor (1751-1753), fra Marià Candela (1753-1760), fra Rafael Vila (1760-1763), fra Sebastià López (1763-1766), fra Felip Ravanals (1766-1769), fra Francesc Zaragoza (1769-1771), fra Joan d'Echave i Ansorena (1771-1774), fra Marià Candela (1774-1783), fra Josep Brun (1783-1789), fra Bru Garí (1789-1792), fra Pere Joan Dàvila (1792-1794) i fra Tadeu Herrero (1794-?).

1671), fra Mateu Martí (1671-1673) i fra Pere Pastor (1673-1678); Valldecrist ho féu amb 3 rectors i 10 anys de durada: fra Vicent Navarro (1665-1666), fra Lluís Albero (1678-1684) i fra Gregori Mascarell (des de 1697 endavant). Auladei, Escaladci i Montalegre aportaren 1 prior cadascuna i diversa durada que abarcà entre els 6, 2 i 3 anys, respectivament: fra Blai Bertomeu Arnal (1684-1690), fra Pere Vilanova (1690-1692) i fra Gaspar Planes (1694-1697). No obstant això, la particularitat que més ressalta per la seua transcendència és la pròpia contribució d'Aracristi al seu governament per mig de 3 priors que varen romandre un total de 9 anys: fra Joan Baptista Giner (1653-1657 i 1662-1665) i fra Doménec Samper (1692-1694).

Vista l'evolució general dels diferents priorats de la cartoixa d'Aracristi, els analitzarem individualitzada i cronològicament per a tractar d'esbrinar quines varen ser les vicisituds amb les que s'enfrontaren aquests monjos durant el seu govern.

R. P. D. Miquel de Vera ⁵
(1585-1586)

Fou el primer prior d'Aracristi, per tant qui va prendre possessió de l'alqueria, del molí i de les terres llegades per Elena Roig junt els seus companys fra Sanxo Anyó, profés de Portaceli, i fra Joaquim Amigó, profés de Valldecrist.

Abans de la possessió per l'Orde, el pare Amigó havia marxat a Saragossa on va aconseguir el dret d'amortització de mans de Felip II, acte que pot considerar-se d'importància capital, ja que el mateix monarca com els seus successors -alguns d'ells visitaren la fundació- dispensaren la seua protecció a la cartoixa.

R. P. D. Joaquim Amigó⁶
(1586-1591)

Germà d'Isabel Joan Amigó, amiga de la fundadora i potser la persona que influí definitivament a l'hora que Elena Roig fera el codicil al seu testament, el pare Amigó fou, sens dubte, el religiós més important d'aquest període, ja que a més de viatar a Saragossa, també ho féu el 1587 a Madrid, on va aconseguir que alguns dels membres de la Cort (fonamentalment alguns dels parents austries de Felip II que residien en les Descalces Reials) li concediren audiència i les seues gràcies per a la fundació.

⁵ Arxiu del Regne de València (= A.R.V.), Clero, Llibre núm. 2.951, fols. 23 v. i 24 r.; Arxiu Històric Nacional de Madrid (= A.H.N.), Còdex 1372 B, fols. 27 v. i ss. i 109 r. v. Sobre els seus dos priorats a Portaceli vegeu el llistat de Tarín i Juaneda, F. *Op. cit.*, p. 299

⁶ *Ibidem*, fols. 24 r. al 26 r.; *ibidem*, fols. 32 r. i ss. i 109 v., 110 r. Sobre el seu priorat a Valldecrist informa Simón Aznar, V. *Op. cit.*, pp. 183-187

Durant aquest priorat, Josep Maiques, prior de Valldecríst i visitador provincial sol·licità la llicència preceptiva per a la nova fundació a l'arquebisbat de València, la qual va ser concedida per Joan de Ribera el 20 d'abril de 1586.

No obstant els progressos, en aquesta etapa va sorgir la possibilitat d'intercanviar l'alqueria, on vivien amb extrema pobresa els monjos cartoixans, pel monestir franciscà de Sant Esperit de Gilet. A pesar que les converses al respecte sembla que es paralitzaren, aquestes tornaren a mamprendre's més seriosament durant el priorat de fra Bertomeu Puig.

R. P. D. Pere Samaniego⁷
(1591-1592)

Arribà al priorat d'Arachristi molt major i morí prompte.

R. P. D. Josep Ferrer⁸
(1592-1593)

Monjo que accedí al càrrec malalt, la qual cosa provocà la seua absolució.

R. P. D. Joaquim Amigó⁹
(1593-1594)

Al poc temps d'arribar novament com a prior, marxà amb el mateix càrrec a Auladei.

R. P. D. Miquel Monllor¹⁰
(1594-1595)

També el seu priorat fou molt curt. Alhora la cartoixa no prosperava convenientment i començà a especular-se sobre la possibilitat de deixar-la i donar els seus béns a Valldecríst.

R. P. D. Joaquim Amigó¹¹
(1595-1599)

Per tercera vegada el pare Amigó accedí al priorat d'Aracristi, on va tenir que enfrontarse amb l'adversitat, ja que s'hi havia nomenat una comissió de monjos de l'Orde amb la intenció d'inventariar les pertinences del monestir

⁷ *Ibidem*, fol. 26 v.; *ibidem*, fols. 110 v. i 111 r. Sobre el seu priorat a Valldecríst informa Simón Aznar, *V. Op. cit.*, p. 184

⁸ *Ibidem*, fol. 26 v.; *ibidem*, fol. 111 r.

⁹ *Ibidem*, fol. 27 r.; *ibidem*, fols. 111 r.v.

¹⁰ *Ibidem*, fol. 27 r.; *ibidem*, fol. 111 v. Sobre el seu priorat a Valldecríst informa Simón Aznar, *V. Op. cit.*, p. 192

¹¹ *Ibidem*, fols. 27 r.v.; *ibidem*, fols. 111 v. i 112 r.

i clausurar-lo. Joaquim Amigó morí el 1599.

R. P. D. Miquel Diça¹²

(1599-1600)

Poca cosa podem dir del su priorat, puix marxà prompte.

R. P. D. Pere Mateo¹³

(1600-1611)

Fou el priorat més llarg dels segles XVI i XVII, exceptuant el de fra Gregori Mascarell, a cavall entre els segles XVII i XVIII.

Al pare Mateo se'l descriu com a persona de gran abstinència, molt industriós i especialment destre en els negocis.

No hi ha dubte que aquest aragonés, antic rector de la parroquial de Monterde d'Albarrasí, fou un digne successor de Miquel de Vera i de Joaquim Amigó, ja que durant el seu priorat aconseguí que la cartoixa experimentara un creixement econòmic considerable a l'adquirir diverses terres i, fonamentalment, al rebre i administrar l'herència d'Andreu Capilla, antic cartoixà i bisbe d'Urgell.

Entre les terres que incrementaren el patrimoni d'Aracristi destaca la compra de les pertanyents a Bertomeu Lledó el 14 de juny de 1608, davant Vicent Oñate, notari de València -possessió que incloïa també una casa i que posà la fi a diversos intents frustrats de compra per part dels seus antecessors-, com també les adquirides en les partides de Cebolla i Cabeçgros (incloent-hi el Cabeçol, avui desaparegut) als jurats de la ciutat de València, les de Joan Baptista Salt en l'horta del Puig i les de Jaume Borràs.

La seua amistat amb Andreu Capilla el dugué a viatjar a Urgell i a Madrid, on intercedí davant Felip III per què el bisbe poguera renunciar al seu càrrec i així tornar a ingressar en l'Orde (recordem que Capilla començà a edificar el 1602 una capelleta sota la invocació de Sant Antoni Abat en les possessions d'Aracristi). Potser que aquesta relació fera que el bisbe en vinculara el seu patrimoni a la fundació del Puig, feta efectiva després de la seua mort el 1610 i de l'òbit dels seus familiars directes.

En aquest priorat també apareixen altres donacions, com les del notari Marc Antoni Bernic, qui costejà un llenç del claustre primitiu i les del canonge de la seu d'Oriola, mossén Joan Mancebón.

¹² *Ibidem*, fol. 27 v.; *ibidem*, fols. 43 v. i ss. i 112 r. v. Sobre el seu priorat a Portaceli regen el llistad de Tarín i Juaneda, F. *Op. cit.*, p. 299 i de Ribes Traver, M^a. E. *Op. cit.*, pp. 175-176 i 178-180.

¹³ *Ibidem*, fols. 28 r.v.; *ibidem*, fols. 44 v. i ss. i 112 v. al 114 r.

R. P. D. Francesc Font¹⁴
(1611-1613)

Aquest monjo, a pesar de patir nombroses malalties, continuà l'obra del claustrer de la conreria que s'havia començat amb l'ajuda de Marc Antoni Bernic i la participació de fra Antoni Ortíz - qui després de fer la meitat del mateix, marxà a Auladei en juny de 1612 "a fer la obra del aygua en aquella casa -i del castellà Francesc Años (qui havia xapat l'església de Portaceli), entre d'altres. Ahora que s'acomodà el celler per a ser utilitzat com a cel·les provisionals. També sembla que s'iniciaren les obres de la tanca del recinte conventual.

R. P. D. Bertomeu Puig¹⁵
(1613-1615)

Amb la mort de Bernic i del seu nebot Pere Pau, la cartoixa passà a administrar 30.000 lliures del llegat del primer. No obstant això, allò que més crida l'atenció del priorat del pare Puig fou la possibilitat d'intercanviar la cartoixa pel monestir franciscà de Sant Esperit, acció que, a pesar de comptar amb el beneplàcit dels conventuals d'aquella casa, va ser rebutjada enèrgicament pel seu Capítol Provincial.

R. P. D. Francesc Almenar¹⁶
(1615-1624)

Se'l qualifica com a home docte i experimentat en el govern. Sota el seu mandat es planificà i s'inicià la construcció del futur cenobi d'acord amb el model de la cartoixa d'Auladei, d'on era profés, acció que li confereix un paper essencial en la dilatada trajectòria d'aquesta fundació.

No obstant això, la fundació passà novament per dificultats al nomenar-se una comissió formada pels pares Antoni Torremitja, Andreu Alvaro i Gaspar Ximeno el mes de setembre de 1621 amb la intenció d'informar-se si la traça, els fonaments i els materials de l'edifici, així com el lloc on estava situat reunien les mínimes condicions de bona arquitectura i salubritat. Després de molts patiments per part del pare Almenar i dels seus conventuals, els informes dels arquitectes i metges requerits a l'efecte resultaren satisfactoris i el 18 de novembre de 1621 el Pare General del'Orde permeté la represa de les obres.

Fra Francesc Almenar morí el 23 de setembre de 1624 als 63 anys.

¹⁴ *Ibidem*, fols. 29 r.v.; *ibidem*, fols. 50 r. i ss. i 114 r. al 115 r. Sobre els seus dos priorats a Portaceli vegeu el llistat de Tarín i Juaneda, F. *Op. cit.*, p. 299 y Ribes Traver, M^e. E. *Op. cit.*, pp. 180, 181, 182, 185 i 186.

¹⁵ *Ibidem*, fols. 30 r.v.; *ibidem*, fols. 64 v. i ss. i 115 r. 116 v. Sobre la seua estància en Valldecrist parla Simón Aznar, V. *Op. cit.*, pp. 185 i ss.

¹⁶ *Ibidem*, fols. 30 v. al 47 r.; *ibidem*, 67 r. i ss. i 116 v. al 117 r.

R. P. D. Miquel Vicent Cuevas ¹⁷

(1624-1627)

Aquest prior, també profés d'Auladei, continuà allò començat pel seu antecessor.

R. P. D. Andreu Álvaro¹⁸

(1627-1630)

Quan arribà a Ara Christi el pare Álvaro ho féu com a prior i com a convisitador de la província. Durant el seu rectorat la fundació rebé diversos llogats de mans de Paula García i d'Añello, del batlle del Puig (que donà terra de la marjal el 2 d'octubre de 1627, davant el notari Simó Gòrris) i de Pere Lluís d'Almunia de Pròxita, cavaller que vinculà l'1 de febrer de 1629 davant el notari Vicent Portalés tota la seua hisenda a Portaceli i Arachristi.

R. P. D. Enric Tristany¹⁹

(1630-1633)

Aquest monjo, considerat insigne en santedat i lletres, havia sigut vicari general en tres bisbats de Catalunya i convisitador de la província. Durant la seua estància les obres continuaren endavant.

R. P. D. Andreu Álvaro²⁰

(1633-1635)

Per segona vegada fou nomenat prior d'Aracristi. En aquest període va adquirir algunes peces d'orfebreria litúrgica i continuà l'obra del cenobi.

R. P. D. Francesc Medina²¹

(1635-1639)

Amb el pare Medina es cobriren dos llenços del claustret de llevant, alhora que es contruïren les capelles de Sant Josep i de Nostra Senyora del Pilar, finançades per Josep Coll i Llätzer del Mor, respectivament, davant el notari Pere Guell el 14 de juny de 1636. Al morir, els dos donants foren enterrats amb l'hàbit de cartoixa en cadascuna de les capelles.

¹⁷ *Ibidem*, fols. 50 r.v.; *ibidem*, fols. 101 v. i ss. i 117 r. v.

¹⁸ *Ibidem*, fols. 52 r. al 53 r.; *ibidem*, fols. 101 v. i ss. i 117 v. al 118 v.

Sobre el seu priorat a Valdecris informa Simón Aznar, V. *Op. cit.*, pp. 212-216; respecte als seus dos rectorats a Portaceli vegeu el llistat de Tarín i Juaneda, F. *Op. cit.*, p. 299 i Ribes Traver, Mª E. *Op. cit.*, pp. 186, 187, 188, 189, 202, 203, 204, 205 i 206.

¹⁹ *Ibidem*, fols. 53 v. i 54 r.; *ibidem*, 103 r. i ss. i 118 v. al 119 r.

²⁰ *Ibidem*, fols. 54 v. i ss.; *ibidem*, fols. 104 r. i ss. i 119 r. al 120 v.

²¹ *Ibidem*, fols. 57 r. i ss.; *ibidem*, fols. 104 v. i ss. i 120 v. al 121 v. Sobre el seu priorat a Portaceli vegeu el llistat de Tarín i Juaneda, F. *Op. cit.*, p. 299 i Ribes Traver, Mª E. *Op. cit.*, pp. 150-200 i 206-207.

També mossén Roc Llorenç Blanc vinculà a la cartoixa un cens de la seua propietat.

R. P. D. Bernat Esteve²²
(1639-1640)

Accedí al rectorat de la fundació molt malalt, situació que no impedí l'adquisició d'orfebreria, l'acabament de l'espadanya de l'església i del cadiratge per al cor i l'entrada d'imatges i de pintures, com consta que ho feren Llätzer del Mor i el doctor Pere Morón, canonge de Terol.

Fra Bernat Esteve morí el 1640.

R. P. D. Bernat Oliver²³
(1640-1642)

Durant el seu priorat, l'ornament del cenobi i, especialment, de l'església augmentà considerablement gràcies a l'adquisició d'orfebreria, pintures, llànties, llibres, etc. També consta que féu la campana major, batetjada el 12 de març de 1640; any que professà Joan Baptista Giner, qui deixà a la cartoixa 4.000 ducats, i en el que fra Isidor Aliaga benef l'església el 16 de novembre.

El para Oliver va morir el 17 de maig de 1642.

R. P. D. Francesc Pallàs²⁴
(1642-1645)

El seu govern es caracteritzà per l'extraordinari rendiment dels cultius que la fundació conreava, així com per la continuïtat de les obres del cenobi (alçament de cel.les, cobriment del claustre gran, xapat del sagrari, construcció d'una almàssera gran).

L'any 1643 es col.locà el retaule de la capella de Sant Josep, obra finançada per Pau Coll.

R. P. D. Antoni Martín d'Altarriba²⁵
(1645-1651)

El 13 d'agost de 1646 consta que una excepcional tempesta, què no deixà fulla verda en el terme del Puig, afectà negativament el procés constructiu del cenobi, ja que a més dels danys que va ocasionar-li provocà la seua pràctica paralització. No obstant açò, començà a treballar-se en les parets del

²² *Ibidem*, fols. 58 v. al 59 v.; *ibidem*, fols. 105 v. i ss. i 121 v. al 122 v.

²³ *Ibidem*, fols. 59 v. i ss.; fols. 106 r. i ss. i 122 v. al 124 v.

²⁴ *Ibidem*, sense foliar; *ibidem*, fols. 124 v. al 126 r. Sobre el seu priorat a Valldecris informa Simón Aznar, V. *Op. cit.*, pp. 210 i ss.

²⁵ *Ibidem*, sense foliar; *ibidem*, fols. 126 v. al 131 r. Sobre el seu priorat a Valldecris informa Simón Aznar, V. *Op. cit.*, pp. 197 i ss.

capítol i en el seu claustret, s'adquiriren diverses peces per als actes litúrgics, llibres per al cor, es reberen algunes heretats com les de l'inquisidor Ambrosi Roig -qui també deixà la seua biblioteca- i del notari Cristòfol Rodríguez. Així mateix, l'any 1650 es posà el retaule de la capella de Nostra Senyora del Pilar i es daurà i pintà el corresponent a la capella de Sant Josep.

També hi ha constància que el rector de l'església de Santa Caterina de la ciutat de València donà els cossos de Sant Zeferi i el de Sant Marí en dues arquetes de fusta decorada.

Durant el seu priorat visitaren la cartoixa el rei Felip IV i el príncep Baltassar Carles.

R. P. D. Josep Columna²⁶
(1651-1653)

El priorat d'aquest pare es caracteritzà, potser, més per acabar les obres encetades pels seus predecessors que no per les realitzades per decisió pròpia. Així passà amb el retaule major de l'església que costà 2.000 lliures, satisfetes de l'administració deixada pel pare Giner. També es daurà i pintà el retaule de la capella de Nostra Senyora del Pilar i s'adquiriren més peces d'orfebreria i d'ornament litúrgic.

R. P. D. Joan Baptista Giner²⁷
(1653-1657)

Primer prior profès d'Aracristi i gran amic de Llätzer del Mor, s'encarregà de fer complir el codicil d'Elena Roig, concretament la clàusula referida al seu soterrament, ja que ningú no ho havia fet. També féu una almàssera junt l'església vella i millorà l'antiga alqueria que estava en males condicions. Sota el seu govern es cobrí una part del claustre gran a la part del capítol i també la pròpia aula capitular, perfeccionà l'obra del claustret de ponent i es realitzà el retaule de Sant Miquel Arcàngel gràcies a l'oferiment de Constantí Cernesio de Perellós, comte de Parcent, i de la voluntat del seu germà Francesc.

R. P. D. Josep Columna²⁸
(1657-1652)

Amb aquesta segona estància, fra Josep Columna començà la cuina, cobrí el claustret de ponent i encomanà al fuster valencià Pere Joan Espasa, qui

²⁶ *Ibidem*, sense foliar; *ibidem*, fols. 131 v. al 132 v. Sobre el seu priorat a Portaceli vegeu el llistat de Tarín i Juaneda, F. *Op. cit.*, p. 300 i Ribes Traver, Mª E. *Op. cit.*, pp. 214-217 i 219-221.

²⁷ *Ibidem*, sense foliar; *ibidem*, fols. 3 v. al 6 r. i 132 v. 1135 v. Sobre alguns detalls de la seua vida ens parla Tarín i Juaneda, F. *Op. cit.*, p. 91 i Ribes Traver, Mª E. *Op. cit.*, pp. 217-228.

²⁸ *Ibidem*, sense foliar; *ibidem*, fols. 135 v. al 136 v.

després fou convers en la cartoixa, els calaixos per als ornaments de la sagristia.

R. P. D. Joan Baptista Giner²⁹
(1662-1665)

Durant aquesta nova presència del pare Giner conclugué el plet amb els hereus del bisbe Capilla, alhora que s'adquiriren més peces d'orfebreria, es construí una nova campana major feta pel mallorquí Miquel Mestre en substitució de l'anterior i s'acabaren els calaixos de la sagristia gràcies a la intervenció dels fusters Vicent Gazo, Agustí Cuevas i Bernat Ribaud, aquest darrer natural de Palerm.

Al final del seu priorat redactà el manuscrit sobre la història de la fundació, obra que utilitzà Josep Vicent Ortí i Mayor per a la confecció del seu llibre sobre la cartoixa.

R. P. D. Vicent Navarro³⁰
(1665-1666)

No tenim notícies d'interés durant el seu priorat.

R. P. D. Gaspar Rojas³¹
(1666-1671)

Fou, segons la documentació, un bon religiós i un excepcional predicador i estudiós.

R. P. D. Mateu Martí³²
(1671-1673)

Sota el seu priorat es cobriren dos llenços del claustre gran.

R. P. D. Pere Pastor³³
(1673-1678)

No tenim notícies del seu priorat.

²⁹ *Ibidem*, sense foliar; *ibidem*, fols. 136 v. al 139 r.

³⁰ *Ibidem*, sense foliar. Sobre el seu priorat a Valldecrist informa Simón Aznar, V. *Op. cit.*, pp. 231 i ss.

³¹ *Ibidem*, sense foliar. Sobre el seu priorat a Portaceli vegeu el llistat de Tarín i Juaneda, F. *Op. cit.*, p. 300 mentre que sobre els seus rectorats a Portaceli regen Tarín y Juaneda, F. *op.cit.*, p. 300 i Ribes Traver, Mª E. *Op. cit.* pp. 228-230 i 233-234.

³² *Ibidem*, sense foliar.

³³ *Ibidem*, sense foliar. Sobre el seu priorat a Valldecrist informa Simón Aznar, V. *Op. cit.*, pp. 239 i ss.

R. P. D. Lluís Alberó³⁴
(1678-1684)
No tenim notícies del seu priorat.

R. P. D. Blai Bertomeu Arnal³⁵
(1684-1690)
No tenim notícies del seu priorat.

R. P. D. Pere Vilanova³⁶
(1690-1692)
No tenim notícies del seu priorat.

R. P. D. Doménech Samper³⁷
(1692-1694)
Fou el segon prior que havia professat en la cartoixa del Puig.

R. P. D. Gaspar Planes³⁸
(1694-1697)
No tenim notícies del seu priorat.

R. P. D. Gregori Mascarell³⁹
(1697- endavant)
No tenim notícies del seu priorat.

³⁴ *Ibidem*, sense foliar. Sobre el seu priorat a Valldecrisp informa Simón Aznar, V. *Op. cit.*, pp. 233 i ss.

³⁵ *Ibidem*, sense foliar.

³⁶ *Ibidem*, sense foliar. Sobre el seu priorat a Valldecrisp informa Simón Aznar, V. *Op. cit.*, p. 242.

³⁷ *Ibidem*, sense foliar.

³⁸ *Ibidem*, sense foliar.

³⁹ *Ibidem*, sense foliar. Sobre el seu priorat a Valldecrisp informa Simón Aznar, V. *Op. cit.*, pp. 238 i ss.

